

Ministerie van Justitie en Veiligheid
de heer F.M. Weerwind

Utrecht, 10 juni 2022

Ref.nr: 11.2022/MF-eh

Betreft: Reactie op internetconsultatie 'verzamelwet beslag- en executierecht'

Geachte minister Weerwind,

De NVVK maakt graag gebruik van de mogelijkheid om te reageren op de voorgenomen 'verzamelwet beslag- & executierecht'. De NVVK is de branchevereniging voor schuldhulpverlening en financiële dienstverlening. De vereniging maakt zich daarom o.a. hard voor bestaanszekerheid en eerlijke incasso.

Het wetsvoorstel bevat een beperkt aantal aanpassingen van de eerder ingevoerde Wet herziening beslag- en executierecht. De NVVK stond destijds positief tegenover de invoering van deze wet. Met name het feit dat gekozen is voor een ruim beslagvrij bedrag stemde ons positief.

In reactie op geconstateerde onduidelijkheden in de praktijk, is nu een aanvullend wetsvoorstel ter consultatie aangeboden. Daarnaast wordt een omissie in de eerdere invoering van de wet hersteld ten aanzien van eigenbeslag. De NVVK is blij met de wijze waarop deze omissie hersteld wordt, omdat het ons inziens recht doet aan de belanghebbenden, zowel banken als schuldenaren.

Het blijft echter in de praktijk, zoals ook eerder aangegeven bij de invoering van de wet, voor schuldenaren praktisch onmogelijk om in individuele gevallen aan te tonen dat hun feitelijke vaste lasten niet passend zijn en dat zij dus aanspraak kunnen maken op een individuele verhoging. Denk hierbij bijvoorbeeld aan ondernemers (zzp'ers en eenmanszaken).

In dit wetsvoorstel worden acht wijzigingen voorgesteld. De NVVK zal slechts stilstaan bij het gebruik van het begrip 'maand' in plaats van 'kalendermaand', wat zorgt voor een verduidelijking en het verrekenverbod waar een werkbare oplossing voor is gevonden. En tot slot geven we nog enkele kanttekeningen mee.

Het begrip 'maand'

Het in de wet opgenomen begrip 'kalendermaand' leidt tot verwarring en vervelende situaties. Met dit wetsvoorstel stopt de mogelijkheid tot bankbeslag of verrekening niet langer bij het verspringen van de naam van de maand. De NVVK is blij met deze verheldering, die tevens bijdraagt aan de voorgestelde uitzondering op het verrekenverbod.

Het verrekenverbod bijgesteld

Een volledig verbod op verrekenen onder het beslagvrije bedrag, zoals oorspronkelijk door de wetgever beoogd, leidt tot praktische problemen. De NVVK is van mening dat verrekenen in basis een efficiënte wijze is om lopende verplichtingen te (laten) voldoen. Een volledig verbod zou ertoe leiden dat banken bepaalde kosten, zoals bankkosten, kredieten en hypotheeklasten vaak überhaupt niet kunnen verrekenen met het saldo op de bankrekening van de schuldenaar. In deze verzamelwet - waarin het beslagvrije bedrag alsnog van toepassing verklaard wordt bij eigenbeslag - kiest de wetgever ervoor om een uitzondering te maken voor de lopende verplichtingen.

De NVVK onderschrijft de noodzaak van deze uitzondering. Hierdoor kunnen lopende vorderingen nog steeds op een efficiënte en laagdrempelige manier voldaan worden, terwijl het bestaansminimum beschermd wordt door het verbod op verrekenen van oude vorderingen onder het beslagvrije bedrag. De huidige praktijk waarin stabilisatie van inkomen en uitgaven ten behoeve van (minnelijke) schuldhulpverlening verhinderd of vertraagd kan worden, doordat een bank oude vorderingen mag blijven verrekenen, behoort met deze verzamelwet tot het verleden.

De NVVK heeft bij het voorstel nog een drietal kanttekeningen:

- Een bank beschikt in basis niet over de benodigde informatie over de gezinssamenstelling om het juiste beslagvrije bedrag te kunnen bepalen. Dit leidt ertoe dat het juiste bedrag niet met zekerheid vastgesteld kan worden. De bank kan - in lijn met de werkwijze van deurwaarders - ervoor kiezen om uit te gaan van het laagst mogelijke beslagvrije bedrag. Aanpassing hiervan door aanvullende informatie vanuit de schuldenaar over diens gezinssituatie, kan vervolgens leiden tot terugbetalingen aan de schuldenaar. Het hoogst mogelijke beslagvrije bedrag als uitgangspunt nemen voorkomt dat er mogelijk terugbetaald moet worden, maar leidt er wel toe dat de bank mogelijk niet het maximaal toegestane bedrag verrekent. Beide werkwijzen zijn daarom niet ideaal. De NVVK roept de banken op om, tot hun informatiepositie wettelijk wordt verbeterd, gezamenlijk uit te gaan van het hoogste van toepassing zijnde beslagvrije bedrag om schrijnende situaties te voorkomen en zo nodig terug te vallen op andere beschikbare incassomethodes. Dit biedt ook de gelegenheid om de schuldenaar te wijzen op de mogelijkheden van (schuld)hulpverlening.
- Banken en ook het CKI (van BKR) geven aan dat administratief steeds op de oudste schuld dient te worden afgeboekt. De NVVK ziet de wijze van daadwerkelijk afboeken als een administratieve verwerking, waar de schuldenaar niet de dupe van dient te worden. De reglementen van BKR kunnen op deze nieuwe wet worden aangepast, waardoor schuldenaren niet onnodig geregistreerd worden en banken hun interne administratie kunnen voeren zonder verdere effecten voor de schuldenaar.
- De banken hebben ons gewezen op de nu formele onmogelijkheid om bij beëindiging van een klantrelatie 'de balans op te maken' als gevolg van het verrekenverbod. De NVVK interpreteert de wet als een bescherming tijdens de actieve klantrelatie. Tevens verwachten wij dat bij het verzoek om een saldo-opgave voor een schuldregeling, de bank toegestaan wordt om alle openstaande saldi met elkaar te verrekenen tot één opgave ten behoeve van een betalings- of schuldregeling.

De NVVK is blij dat de wetgever vasthoudt aan de beschermingsgedachte ten aanzien van de schuldenaar. Daar waar het ontbreekt aan de wil tot betalen, zijn er diverse juridische middelen beschikbaar om tot betaling te bewegen. Wij zien echter steeds meer een onmogelijkheid tot

betaling die leidt tot een hulpvraag. Het is daarom positief dat schuldenaren de tijd wordt gegund om in actie te komen terwijl bestaanszekerheid gewaarborgd blijft.

Wij vertrouwen erop u voldoende te hebben geïnformeerd, maar zijn vanzelfsprekend altijd bereid om onze reactie nader toe te lichten.

Met vriendelijke groet,

Marco Florijn
Voorzitter